

Gratuit, ma betg per nagut

Studi davart la lavur voluntara da las organisaziuns da dunnas dal Grischun

■ (cc) A chaschun d'ina occurrenza d'infurmaziun a Landquart ha il post da stab per l'egualitad da las schanzas dal chantun Grischun preschentà in studi davart la lavur voluntara da las organisaziuns da dunnas dal Grischun. Il studi «Gratuit, ma betg per nagut» mussa che l'engaschament en uffizi d'onur è fitg derasà ed ha ina gronda impurtanza en il Grischun. Per l'emprima giada è vegnida analisada detagliadain la dimensiun e la valur da la lavur voluntara da las dunnas en in chantun da la Svizra. Quant fitg che las Grischunas èn engaschadas en uffizis d'onur en las 23 organisaziuns da dunnas las pli impurtantas, mussa il studi dal post da stab per l'egualitad da las schanzas «Gratuit, ma betg per nagut». Quest studi è vegnì preschentà il di da la lavur voluntara decretà da la ONU, ils 5 da december 2008, a chaschun d'ina occurrenza d'infurmaziun al Forum im Ried a Landquart. Sco referentas ospitantas han pudì vegnir envidadas *Lotti Latrous*, Svizra da l'onn 2004, che lavura en ils slums dad Abidjan, e *Gabriella Baumann-von Arx*, editura ed autura da trais cudeschs davart Lotti Latrous. Cusseglier guvernativ *Claudio Lardi*, schef dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient, ha medemamain prendì part da l'occurrenza. En ses pled da bainvegni ha el appellà a l'impurtanza da la lavur voluntara per la societad. A Landquart è plinavant vegnida deliberada ina resoluziun che pretenda dapli reconuschientscha e stima per la lavur voluntara. Er la fundaziun Benevol è sa participada al di d'aziun.

La dimensiun e l'impurtanza da la lavur d'utilitad publica

Passa 16 000 dunnas èn commembras d'ina da las organisaziuns da dunnas dal Grischun u d'ina uniun da dunnas. Diesch organisaziuns han protocollà durant in onn da gestiun il temp ch'è vegnì impundì per prestar lavur d'utilitad publica; ellas ed ulteriuras 13 organisaziuns han respondì in questionari davart la structura da las organisaziuns, davart il dumber da commembras, davart il rimnar donaziuns e davart las activitads. Las datas èn vegnidas arrundadas e pon vegnir resumadas sco suonda:

– 16 124 dunnas u 29% da las dunnas creschidas èn commembras d'ina da las 23 organisaziuns da dunnas (senza uniuns da sport).

– 108 070 uras han las dunnas impundì durant in onn per lur lavur d'utilitad publica en 23 organisaziuns da dunnas.

108 070 uras han las dunnas impundì durant in onn per lur lavur d'utilitad publica en 23 organisaziuns da dunnas en il Grischun.

KEYSTONE

– 31 uras per onn investescha en media ina dunna ch'è activa en in'organisaziun da dunnas.

– 127 uras per onn dovran en media las presidentas da las uniuns da dunnas per lur engaschi. Las dunnas ch'èn en las suprastanzas en media 100 uras per onn.

– 5,6 milliuns francs importa la valur monetara da l'engaschament en uffizi d'onur che vegn prestà da las dunnas durant in onn. Mintga dunna activa desista – tras sia lavur voluntara – d'ina entrada da circa 1500 francs per onn.

– 475 154 francs rimnan las dunnas en las 23 organisaziuns da dunnas dal Grischun sco donaziuns per ina buna chaussa.

– 81% dals daners da donaziun van a favur da projects e d'organisaziuns dal Grischun, la gronda part per projects da dunnas e da famiglias. 18% dals daners da donaziun èn destinads a la Svizra, 1% a l'exteriur.

L'engaschament en uffizi d'onur è fitg derasà en il Grischun

Bundant in terz da la populaziun collavura en uffizi d'onur en in'organisaziun. Ensemen cun il chantun Lucerna è il

Grischun cun quai a la testa da tut ils chantuns svizzers. Las dunnas s'engaschan fitg ferm en l'uschenumnada lavur voluntara informala, q.v.d. en l'agid da buna vischinanza u en l'assistenza d'uffants, da personas attempadas e da personas impedidas. Ultra da quai surpiglian las dunnas anc adina 90 pertschient da la lavur da tegnairchasa e da famiglia (nunpajada). Il studi «Gratuit, ma betg per nagut» na s'occupa dentant betg da quests engaschaments, mabain da l'utilitad publica entaifer las organisaziuns, q.v.d. da la lavur voluntara instituziunalisada.

Il studi «Gratuit, ma betg per nagut» na vul betg mo render visibla la dimensiun da la lavur voluntara che vegn prestada da las dunnas savens mo en il zuppà. El drizza il focus er sin sia impurtanza per la societad. L'engaschament en uffizi d'onur da las dunnas merita dapli atenziun, reconuschientscha e stima. Uniuns da dunnas gidan a promover – cunzunt er en vitgs – la coesiun sociala ed èn ina part da la rait comunabla; ellas permettan – grazia a lur activitad da rimnar donaziuns – numerus, mintgant er pitschens projects e pitschnas

activitads a favur d'autras dunnas, d'uffants e da famiglias. Il grond potenzial innovativ e creativ da la lavur voluntara vegn resguardà bler memia pauc. En il Grischun èn organisaziuns da dunnas stadas pionieras en blers secturs, sco en ils fatgs socials, en la furmaziun, en ils fatgs da sanadad ed en la cultura. Numerusas instituziuns da noss chantun ston vegnir attribuidas ad iniziativas da dunnas e d'organisaziuns da dunnas. Tuttina è lur integraziun en las proceduras politicas da decisiun manglusa. En il Grischun vegn er l'impurtanza d'in engaschament en uffizi d'onur da las collavuraturas e dals collavuratur per lur interpresas reconuschida memia pauc.

Quasi nunenconuscentas èn l'appropriaziun da qualificaziuns centralas per l'activitad professiunala tras lavur voluntara e sia stima (relevanta per il salari), sco per exempel en il «dossier voluntariat svizzer».

Il studi «Gratuit, ma betg per nagut» po vegnir empustà tar il post da stab per l'egualitad da las schanzas, Loestrasse 37, 7000 Cuira: e-mail: info@chancengleichheit.gr.ch u tel. 081 257 35 70